

# NAPREJ.

Naprej velja  
za Ljubljano:  
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.  
za pol leta 3 " 20 " " "  
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:  
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.  
za pol leta 3 " 60 " " "  
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

Oznaniła.  
Za navadno dvestopno  
vrsto se plačuje:  
5 kr., ktera se enkrat  
8 " " " dvakrat  
10 " " " trikrat  
natísne, večje črke pla-  
čujejo po prostoru.  
Za vsak tisk mora biti  
kolek (štampelj) za 30 kr.  
Vredništvo je na starem  
trgu hišna št. 15.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 63.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

## Našim učencem.

Kakor lani, tako so tudi letos „Narodni Listy“ šolske mladini prinesli sestavek, v katerem jo učé, kako ima počitnice rabiti sebi in vsemu narodu na korist. Zdi se mi ta spis tako važen, da moram prositi slavnega vredništva, naj ga natísne. Bog daj, da bi to čvrsto zrnice palo na rodovito zemljo tudi med slovenskimi učenci.

„Približali so se zopet prazniki, in največ šolske mladine zapušča denes stolno mesto, da bi se po raznih selih naše domovine po desetmesečnem trudu okrepčala na duhu in telesu. Ne moremo si kaj, da ne bi o tej priliki pregovorili nekoliko besedi našim vrlim učencem, o kojih se nadjamo, da uljudno prejmo prijateljske opomine, ktere bi jim dali radi za popotnico. Ne moremo želeti, da bi našim učencem bile počitnice „ferije“, v kterih se križem držé roke ali s puhlimi zabavami trati čas. Sinovi tacega naroda, ki je po osodi mnogih let v svojem razvoju zaostal za drugimi evropskimi narodi, ne smejo izgubiti minute ne, in čas, ki v 19. veku leti s parno in električno hitrostjo, mora jim biti drag z dveh pogledov, da ne pride v upadek niti najmanjši del narodnega izpodbujevanja in zavédanja. V narodnem izobraževanju je prava svoboda; nam pa, ki nismo prišli tje, ker smo, niti po ugodnih okolištinah, niti po kakem mogočnem gospodu, nam, ki smo le samo z lastno močjo dobili to, kar imamo, z močjo in nepogubno svestjo našega naroda, — nam treba bolj, nego komur koli, vsestranske izobraženosti, da bi mogli napredovati na svojem težkem poti, in dobiti si na konci te steze politično svobodo, ktera nam zagotavlja našo narodno bodočnost. Tedaj vi naši mladi prijatelji, vi krasno upanje v prizadevanji, s kakoršnim se pečamo mi starejši sinovi za duševno in telesno povzdigo našega ljudstva, ktero ponosni pred vso Evropo imenujemo češki narod, najprvo izobražujte naše ljudstvo. Kolikor in kar koli ste se naučili v stolnem mestu, to vcepíte zopet v obilej meri svojim roditeljem, sorodcem, prijateljem in vsakemu, kdor hrepení po tem. Naše ljudstvo je marljivo, uéljivo, éilejšje od kterega koli inega, in v bla-gej gorečnosti si bode trebilo cesto, na kterej je zaostalo za dolge veke. Kviško! pomozite mu vi mlada bodoča izobraženost, bodite ramena, po kterih se iz matere Prage vali narodna zavest in delavnost na vse kraje, po kterih se glasi naš jezik. Budite v narodu ljubezen do éítanja, ljubezen do dejanskih, zgodovinskih, političnih vednosti. Najprvo naj vam bodo mar knjižnice. Mnogo se je uže o tem pisalo, nekaj tudi uže delalo, a vse to je še malo, neizmérno malo. To je prevažna stvar, na kterej sloni izobraževanje našega ljudstva, ali kar je isto, njegova politična bodočnost, da bi se v znanstvih moglo postaviti vstrie družih evropskih narodov, ki so nas

prehiteli. Šolskim mladenčem je spodobno, da se poprimejo tote reči. Zbirajte knjige, seznanjajte ljudstvo z narodnim slovstvom, kažite važnost njene podpore, njenega razvitka in važnost narodne izobraženosti sploh. Toda ni tako važno knjige imeti, ampak važnejše je prebirati jih. Znamo za me- sto, kjer krasne in bogate knjižnice leže v starih cerkovnih predalih zapuščene, moljem v hrano. Po konci! naša šolska mladina, polastite se jih, odprite drage te zaklade, in razda- vajte jih med ljudstvo! To je prostor neizmerne delavnosti, to je domovini večja in svetejša zasluga, nego deset jalovih, negodnih, neumnih demonstracij. Za izobraževanje svojega ljudstva se je tudi mogoče poganjati s petjem, z razlaganjem in „besedami.“ S prijetnim veseljem se bližajo med seboj ljudje, ki so si poprej bili tujci, duševna skrčenost in za- pečkárji (spießbürger) ginejo; z narodnim petjem lahko in nevidno vleze narodna svest v srce. Ali če so vam in vašim prijateljem veselice mile, naj vam ne bodo same veselice. Zmirom pazite na svoj blaži, svetejši namén, zmirom vam bodi pred očmi drug talent, ki vam ga je izročila domovina, in ki vas bode za-nj terjala zopet z obilimi obrestmi. Izobraže- vanje vaših očetov, bratov in sester vam bodi prvi, edini na- mén, da bodete pravi apostoli, ne „kulture“, temuč narodnega izobraževanja, ki v vsako vrsto ljudstva mogočno seza. Pa ne izobraževajte samo ljudstva, mikajte o počitnicah tudi sebe! Mnogo je nepotrebnih vednosti, ki v šolah za prazno parado stojé na programu; pa tudi mnogo je znanstev, ktere bi trebalo bolj gojiti. Po konci! tem poklonite del svo- jih praznikov. Mi, narod, ki nimamo po učilnicah polnega samozakonja, moramo pomanjkljivost političnega samozakonja nadomestiti s zasobnim samozakonjem. Poleg šolskih javnih stvari imejte svoje zasobne učne stvari. Priporočati se mora posebno domača zgodovina, zgodovina vsega človeštva. Tu najdete na velicem političnem bojišči narode, ki se boré za svoje bitje; tukaj razumete napake, zarad kterih so ulegli; tam ugledate velike može, s kterimi so se ponašali. Mladi prijatelji! varujte se teh hib — in tičejo se zares vas — ho- díte le po stopinjah teh mož. Tukaj gre za obuditev, za polno organično, vse oživljajočo narodovo zavestje; na velicej areni svétovne zgodovine vidite mnogo narodov, vidite mnogo iz- gledov — preiščíte vse, ter izberite si, kar je dobro. Vzlasti duh 19. stoletja naj vam ne ostane neznan. Ni ga tako lahko ugenoti, pa je tudi mnogo izobraženih in vrlih mož, kterim se ta duh vendar skriva. Bilo je 18. stoletje otožno človeštvu in našej domovini; 19. stoletje pa je veliko stoletje človeštvu in našej domovini. Da bi le srečno bilo 20. stoletje po želji velicega francozkega pesnika za vsa stoletja! Našej iz- obraženosti, našej mladini, tej nadi drage domovine, pristuje prva dolžnost v tem oziru, da omika narod in sebe. Za-



čnite, in če bode poprej, boljše bode.“ Quis capere potest, capiat!

*Jelovšekov.*

### Učilnice.

Ljubljanska gimnazija je imela konci 1862. šolskega leta 673 učencev, izmed katerih je prebilo 33 zrelotno izpraševanje, in med le-témi jih je bilo 8 posebno dobrih; konci 1863. leta pa jih ima 617, med katerimi program imenuje 555 Slovencev, 60 Nemcev in 2 Laha; letos ima torej ljubljanska gimnazija 56 učencev menj od lani. Novomeška gimnazija je imela konci 1862. leta 226 učencev, izmed katerih je prebilo 6 zrelotno izpraševanje, in med le-témi sta bila dva posebno dobra; konci 1863. leta pa jih ima 242, med katerimi je 232 Slovencev, 2 Hrvata in 8 Nemcev; letos je torej na novomeškeji gimnaziji 16 učencev več od lani. V kranjskeji gimnaziji, ki ima samo prve 4 razrede, beremo, da je konci 1863. leta 158 učencev. Niža ljubljanska realka je imela konci 1862. leta 124 učencev, in konci 1863. leta jih ima 150, torej 26 več od lani; med njimi program kaže 92 Slovanov, 48 Nemcev in 10 Lahov. Glavna ljubljanska normalka je imela konci 1863. leta v vsakdanjej šoli 716, v nedeljskeji pa 215, torej vseh vkup 931. Mestna ljubljanska glavna šola je konci 1863. leta imela v 4 razredih 278 vsakdanjih in 122 nedeljskih, torej 400 vseh učencev. Pri nunah je bilo konci 1863. leta 847 učenk vneje in 153 notranje šole, torej vseh vkup 1000.

### Dopisi.

**Iz Ljubljane.** 5. avgusta. — Vrnil sem se iz Mariborja, kjer se je 3. dan t. m. praznovala tisočletnica svetega Cirila in Metoda. Zjutraj ob desetih je bila v cerkvi sv. Alojzija slovesna božja služba, pri kateri je bilo mnogo gostov, in pevci so peli krasno slovensko mašo. Ob štirih po poldne smo šli v „Brandhof“, ki je na desnem bregu Drave, majhne pol ure od mesta v sredi rodovite ravnate. Ne mogel bi se boljše ubrati prostor takej svečanosti. Krog in krog so bile posajene jélke, zvezane s zelenimi venci in olepotičene z baloni narodnih barv. Na zapadnjem konci je bil kaj lepo narejen tempelj, ki je imel v sebi krasni podobi sv. Cirila in Metoda, toliki, kolikoršen je živ človek. Tempelj se je opiral na 12 stebrov, ki so imeli skoraj po 5 sežnjev visokosti, in pokrit je bil s prav lično streho, znotraj pa domiselno ozaljšan z mladikami, venci in družimi podobami. Od spredaj je imel v slovenskih barvah iz umetnih cvetic napis: „Slava“, na vsakej strani tempeljna pak je bila velikanska zvezda, v katerih so po noči prižgane svetilnice čarovno mrgoléle. Te svetilnice trijeh barv in svečava za podobama je bila zares kaj nenavadno krasna. V tempeljnu je bil prostoren oder, odločen pevcem in zboru mariborskih sopcev (musikanten), ki so izvrstno godli razne stvari pred „besedo“ in potlej. Po obéh stranéh jako velicega prostora so bile mize pod strehama po 30 sežnjev dolzima in po 5 sežnjev širocima, pod katerim so se gostje pogovarjali in krepčali. Spredaj pak je bilo vse polno telovadnega orodja, po katerem se je mladina veselo poskušala. 20 možnarjev je počilo, in godba se je oglasila, predno se je pričela večerna svečanost. Ljudje so se tako zgrinjali, da kmalo ni bilo več mogoče gibati. Ko se je ob polu osmih pričela „beseda“, ni bilo več toliko prostora med človekom in človekom, da bi igla bila na tla pala. Pred tempeljnem je bilo 100 in 100 stolov za gospé in gospodičine, okoli njih pa 1000 in 1000 ljudi, ki so k tej svečanosti bili prišli iz bliže in dalje. Mnogo je bilo Hrvatov, Čehov, Kranjcev,

Primorcev in Korošcev — posebno dosti Čehov in Hrvatov, največ pa Štajercev, prav mnogo tudi kmetov, ki so se bili sešli iz vseh raznih krajev dolénje Štajerske. Vseh ljudi je bilo gotovo 4000—5000. Pri „besedi“ smo slišali najprvo: uvodni govor, potem govor o slovesnosti in deklamacijo. Vse troje se je navdušeno in krepko govorilo, in tudi poslušalce je navdušilo. Pevcev je bilo nad 50, in pod izbornim vodstvom g. dr. Ipavca so se peli ti-le zbori: 1) molitev, besede S. Jenka, napev dr. Ipavca; 2) mar i bor, besede dr. Tomana, napev J. Miklošiča; 3) budnica, besede dr. Križana, napev dr. B. Ipavca; 4) Podiebradska, češka narodna; 5) Rojakom, besede Fr. Cegnarja, napev Jenkov, in 6) Naprej. Med zbori je tudi bil prišel na vrsto četverospjev in dva samospjeva, ktera je z gladkim, donečim glasom pel g. dr. R., ki se mu je ploskalo in klicalo. Vse je bilo izvrstno peto, nekatere stvari so se celó morale ponavljati. Velika zahvala gré gg. pevcem, ki so si goreče prizadevali, da so slovesnost tako poveličali. Med in pred „besedo“ je prišlo mnogo telegramov od vseh štirih vetrov slovanskih zémelj; pred in med „besedo“ so proti nebu plavali majhni in veliki baloni, podobni našim željam, in oznanjali so Podravecem naše veselje. Po „besedi“, ko so uže migljale zvezde po nebu, poknejo zopet možnarji, in vname se krasen umetni ogenj, ki je trajal do polnoči, in privabil mnogo in mnogo ljudstva. Med ognjem pa so veseli gostje večerjali; po 100 in 100 jih je bilo v nekterih družbah. Vrstile so se napitnice in pesmi, celó ples ni bil pozabljen. Najveselejša srca so se v mesto vrnila še le ob dveh ali treh po polnoči. Po krasnih brdih štajerske zemlje okrog Mariborja pak so goreli velikanski kresovi, in pripovedovali so nam, kako se daleč od nas veselé z nami tisti, ki niso mogli priti k svečanosti. Srce, oko in uho se je radovalo v obilej meri izvrstnih užitkov; ali najbolj po godi je pa vendar bilo človeku bratovstvo, zloga in mirna dobrovoljnost, ki je krasotila ta večer med nami! Taki prazniki ostanejo srcu nepozabljeni, in zagotavljajo veselo bodočnost. Est Deus in nobis, agitante calescimus illo! Konci tega kratkega poročila menim, da moram v imeni vseh gostov javno izreči Mariborcem prirčno zahvalo, da so nas bili tako gostoljubo, tako prijazno sprijeli, in opomniti moram, da so se izvrstno izkazali vsi gospodje, ki so skrbéli za svečanost in njé red; naposled pak bodi še prirčen pozdrav vsem našim bratom, ki so našo reč poveličali s svojo pričujočnostjo. Slava! večna slava vsem vrlim sinovom naše svete matere!

—1—

**Iz Trsta.** 4. avgusta. 1863. — Veselo novico ste nam v 60. listu bili oznanili iz Gorice, da sti bili pri c. k. sodstvu dve kazenski razpravi čisto slovenski napovedani, razpravljani in razsojeni. Od našega deželnega sodstva ne moremo kaj tacega pričakovati, da-si pó-dinj spada blizu do 125.000 Slovencev, kateri prebivajo po Trstu, obmestji in po okrajih: Komen, Sežana, Novigrad, Volosko, Koper in Peran. Tega je — da bi tako ne — krivo, ker razun nekterih uradnikov vsi drugi ne znajo govoriti slovenskega jezika, tud uradniki državnega pravištva ne, in ker med 29 pravdniki (advokati), postavljenimi v tržaškem mestu, vemo samo za enega, ki je zmožen našega jezika. Samo v laškem jezici se tedaj razpravljajo kazenske in končne razprave z obdolžencem, ki je Slovenec, in če obtoženec le nekoliko zna laški blebetati, mora italijanskim vprašanjem odgovarjati v italijanskem jezici, bodi-si odgovor dober ali slab. Nekterim se daje kak dni nar (diurnist) ali drug tolkovelec v pomoč, in revež, kteremu se zatožno pismo prebere samo v italijanskem jeziku, od začetka do konca razprave ne vé, kaj so govorili državni pravdniki, sodniki in zagovorniki v jeziku, kateri mu je ne-



razumljiv. Ni se čuditi vsemu temu, ako pristavimo, da smo prav minoli mesec dobili vikšemu in deželnemu sodstvu svetovalce, med katerimi jih le nekaj govori slovenski jezik. Še bolj pak se moramo čuditi, da smo dobili tudi 5 novih pravdnikov, izmed katerih nobeden ni zmožen slovenskega jezika. Ravnopravnost pa zahteva polno jezikovo znanje v besedi in v pisavi. V Trstu in Primorji bi svojej službi sploh ustrezali samo tisti, katerim so popolnoma znani deželni jezici, in menda nihče ne more tajiti, da je Slovencem kaj trdo, ker imajo izmed 29 pravdnikov (advokatov) samo enega, h kateremu hodijo po svete iz bližnjih in daljnih krajev, ker ž njim lahko govoré. — Komur niso naše okolnosti znane, ta bi ne verjel, da je tako v Trstu. Treba je tedaj, da se naše potrebe očitno izpravijo na beli dan.

Iz Vinice. 31. julija. J. N. — „Novice“ so pisale, da pojde vladika Strosmajer v Senj in v Benetke, pa si je premislil. 28. dan julija so ga bili Karlovčanje zelo sijajno sprejeli. Pozdravila ga je gospodičina Preširnova s pesmijo, katero smo čitali v „Glasonoši,“ in izročila mu je še zlatimi črkami natisneno. Magistrat je bil dal gosposki obed, pri katerem je bilo do 200 oseb. Pelo in deklamovalo se je. Posebno lepo je rekla uže imenovana gospodičina Preširnova, „naj bi Karlovčanje s cvetjem zasuli vrata, da bi v mestu ostal največi domorodec itd.“ Nad Strosmajerjevo podobo so bile besede z velikimi črkami pisane:

Slava — Slava!

Strosmajeru!

Slavit' će ga naša djeca,

Dok se nebom zvezde sternu,

Dok je sunca i mjeseca.

Iz Lašč. 30. julija. A. M. — Strupeni M. O. je dalje nekaj pisal o laškej cerkvi, ktera je najlepša, kar je kmečkih cerkev po Kranjskem. Rekel je namreč ta sovražnik, da ima premajhen stolp (turn); pa vendar mu dām vso Kozlerjevo Présiko, če iz line skoči doli na tla, na ktera mu nasteljem 5 voz mehkega sená. Govoril je celó, da v slavnih Laščah „palica poje,“ kar je zopet laž. Pri nas ne pojó palice, ampak ljudjé pa ptiči in petelini, ki so prav za prav tudi ptiči, in kadar zapoje kokoš, pravijo, da je slabo znamenje, ker hitro potlej umrje gospodar. Gospodu M. O. je treba opomniti, naj ne pozabi, kdo je največ naredil sedanje Lašče, da so take, kakoršne so. Naredil jih je največ ogenj. O tej priliki pa moram opomniti, naj nihče ne misli, da se meni zdí ogenj, ako požgè človeška poslopja, dobrota; temuč hotel sem le na resnico postaviti, da so po ognji Lašče mnogo lepše, nego so bile pred ognjem. — V dopisu iz Ribnice berem, da sta láška učitelja vrla Slovenca, da pa učilnica vendar ni slovenska, ker si čestiti ribniški g. dekan dovolj prizadeva, da bi šole vedno ostale, kakoršne so bile. To je vse gola resnica; pa vendar noben umen človek ne poreče, da je koristno kmečkim učilnicam, naj se v njih uči nemški jezik, in po vsej pravici bi se od učiteljev smelo zahtevati, da bi kmečko slovensko mladino tako izobražali z domačim jezikom, da bi iz njé bili nekdar umni gospodarji in gospodinje, pridni poljedelci in rokodelci, vneti za slovensko domovino in zvesti državljani. Oh resnica je, bridka resnica, in ta resnica me boli bolj nego staro kurje oko na nogi, da láška učitelja nemškutarita, in vendar sta vrla Slovenca, ker imata do naroda toliko ljubezen, kolikoršen je Véliki vrh, ki se daleč okrog sebe ozira po láškej dolini. Dopisniku M. O. pa, ki je uže toliko povedal od slavnih Lašč, gre hvala, da je marsikaj izprožil; samo škoda je, da so mu Lašče prav za prav sploh mnogo premalo znane; vendar je pa M. O. vreden vse tiste slave, ki mu doní zdaj ne samo po Kranjskem, temuč povsod, koder koli hodijo laški

črevlji, ki pod kolenom zadaj kažejo pol meseca platnénih nogovic. Povsod, ljubi moji, povsod očitajo Laščanu te smrdljive dopise; Laščanje smo pa hudi na dopisnika, da si lasé iz glave púlmo; pa kaj nam poraga, ker ga ne moremo zvedeti. Torej vas prosim hudobni gospod M. O.! če ste še živ, povejte v časniku očitno svoje ime, da bomo vedeli, kam je treba osečke metati, ker zdaj se je morda uže pripetilo, da smo kacega nedolžnega dolžili. Nekteri Laščanje so uže prosili, da bi vam kaj kmalo Bog dal srečno zadnjo uro, in veselé se, da je morda njih prošnja uslišana, ker molčíte uže toliko časa, in prav zato sem vas poprej vprašal, ali ste še živ ali ne? —

## Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Kranjska dežela prejme za ljubljansko blaznico (norišnico) iz 5. državne milostinjske loterije 35.300 gld. 3 kr. Ves znesek te loterije pak je 154.070 gld. 82 kr.; od tega prejme celovška gluhošnica 18.000 gld.; ostali znesek, t. j. 136.070 gld. 82 kr. pak se razdeli po ces. sklepu, danem 24. maja letošnjega leta, med štajersko, kranjsko in koroško blaznico tako, da vsaka dežela prejme delež po številu svojih prebivalcev. Kranjska šteje 476.441 duš.

— Komisija za uboge je dala 15. julija dohodke in stroške ubožne blagajnice na znanje. Vidi se iz tega, da se zdaj 37 ubozim na dan daruje po 13 novih kr., 124 po 10½ kr., 140 po 10 kr., 87 po 7 kr. in 13 po 5 kr. Potrebuje se za vse leto 14.269 gld. in 67½ kr. Ker pa navadni dohodki ubožne blagajnice (brez prostovoljne milostinje) znašajo 11.000 gld., potrebuje se pa 1234 gld. za nekatere druge milostinje, torej se kaže, da primanjkuje 3503 gld. in 67½ kr., kateri se morajo pridobiti po prostovoljnih doneskih.

— 15. dne t. m. napravi tukajšnja strelska družba veliko slovesnost na strelišči, kjer se odkrije podoba Nj. veličanstva cesarja, ktero so lansko leto sami podeliti blagovolili. Program naznanja, da ob 8. uri bode slovesna maša; ob polu devetih pojdejo strelci iz cerkve na strelišče, kjer se ob 10. uri podoba Nj. veličanstva odkrije; ob 12. uri je obed; ob dveh popoldne pride presvitli nadvojvoda Ernst na strelišče, in začne se potem streljanje.

— Izmed tisoč kratov se lahko ne zgodi, da bi samo en lovec šel na volka, in da bi ga tudi ustrelil. To se je zgodilo 5. dan t. m. mládemu g. dr. Ahačiču, ki je velicega volka ustrelil na dobrovinskem lovu pod Božjem grobom blizu Ljubljane. Ta zver je bila naredila uže mnogo škode. Čujemo, da ima g. dr. Ahačič hvalni namén, nagrado (taglia) razdeliti med tiste, katerim je volk živino pobiral.

— 6. dan t. m. sti v Kozarjah pogoreli 2 hiši. Zgorel je tudi slep in gluhi otrok, ki menda je bil zatrosil ogenj. — 5. dan t. m. je s čerkuškega mosta hotel v Savo skočiti človek, ki izgubil pamet zarad prevelicega pijančevanja. Ljudjé so o pravem času pritekli in ga oteli.

— 15. dan t. m. bodo imeli mladi Slovenci shod v Bledu, od koder pojdejo 16. dan v Kranj.

Trst. 3. dan t. m. je prevzvišeni vladika g. Strosmajer prišel v Trst, kjer misli nekaj časa ostati zarad morskih kopéli.

Dunaj. V svetovalstvo o poduku neki da so poklicani gg. profesorji: Hyrtl, Škoda in Pitha.

— Pišejo, da je trdno skleneno, naj se pehota razdeli v 100 polkov, toda zgodí se pa to še le potem, ko pride nov ukaz.

— Slovenec g. J. Leskovec, slušatelj jezikoslovskega nauka, ki je pri časniku „Ost und West“ prestavljal, in za 3 mesece bil obsojen v ječo, dostal je 3. dan t. m. zápor.

Gastein. Nj. veličanstvo je prišlo 2. dan t. m. po poldne



v Gastein, kjer je bilo sprejeto z veliko radostjo in z glasnim klicanjem. Kmalu potem se je pripeljal pruski kralj in z njim vojskovod Mantoufel. Vlada sta se objela. Kralj je bil četrto ure pri cesarji, ki je kmalo potem obiskal kralja.

— 3. dan t. m. so bili pri Nj. veličanstvu srenjski poslanci; ob enajstih je obiskalo Nj. veličanstvo pruskega kralja; ob dveh po poldne je bil obed pri Nj. veličanstvu pruskem kralju.

— Nj. veličanstvo je šlo 3. dan iz Gasteina, potem je bilo malo postanka v Salzburgu; 4. dan t. m. je bil v Welsu pregled 13. konjiškega polka, in zvečer je Nj. veličanstvo uže bilo v Schönbrunn.

**Česka.** 1. dan t. m. je bila razsodba višega deželnega sodstva v zadnji tiskarneji tožbi podana g. Juliju Gregru, nekdanjemu vredniku „Narodnih Listov.“ Druga stopinja je potrdila prestopnik napihovanja, samo da je povikšala kaznen od štirih do šest tednov zapora in od 80 na 180 gld. izgube na pologu. Razsodba je bila podana g. Gregru zapečaten, in na zavitku je bil napis v češkem jezici, razsodba pa v nemškem. „Narodni Listi“ so oznanili, da se je temu ustavil g. Gregor, in zahteval češko razsodbo.

— List „Hlas“ je natisnil nečega nižega duhovnika pismo, v katerem je govorjenje, da bi se izpolnile te-le želje: naj bi nižji duhovniki dobivali boljše dohodke; naj bi se dele v red razmere med raznimi duhovniki, posebno med kaplani in njihovimi vikšimi, dalje razmere med duhovniki in državnimi uradovi, in posamezni duhovniki naj bi smeli imeti svojo lastno politično misel; naj bi se tudi v red spravilo patronstvo.

**Galicija.** Deželni poslanec grof Anton Golejevski je denes izpuščen iz zapora, v katerem je bil zaradi politične preiskave. Izpustili so ga, ker ni bilo zoper njega dovolj dokazov.

**Ogerska.** Nj. veličanstvo je pisalo kraljevemu ogerskemu dvornemu kanclerju grofu Forgachu, naj se oznaní 4. dan t. m. „Slovenske matici“ pri njenem zboru, da je vladika Moyses izvoljen za tajnega svetovalca, in da je Nj. veličanstvo podarilo „Slovenske matici“ 1000 gld.

**Erdeljska.** 12. dan t. m. bodo nove volitve, da se izberó drugi poslanci namestu Madjarjev in Seklerjev, ki so stopili iz deželne zbornice.

**Benečija.** Zakon za beneško deželo pride zdaj kmalo na svetlo, kakor pripoveduje „Presse.“

**Ruska.** Beremo, da se je knez Gorčakov pogovarjal z angleškim poslancem, in rekel mu: „ne pozabite, gospod, tega, kar vam zdaj povém. Ker sem izobražen človek, zato se mi stúdi vojna; ker sem kristijan, ktere ga lahko zadene vsak hip, da bi ga Bog poklical na odgovor, ne želim, da bi moral odgovarjati za vso kri, ktera se prelije, ako se vname vojna; ker sem za ministra vnénjih opravkov, imam torej mirno ministerstvo: ali vendar je meja, pred ktero se mora ustaviti vse moje prizadevanje, in to mejo dela korist in čast ruske države, ktere moram braniti. Ako me prisilite, da mejo prestopim, potlej bode odgovarjal ruski narod, vas pak bode opominjal besed, ktere je rekla gospá Staël: „drgljajte Ruso, in videli boste, da je zmirom medved.“ To je pač res, in medved, kakor veste, potrebuje dolgo časa, predno začne gibati; njegova medvedja narava ni kmalo obujena, ali kadar pa je, ni dobro z njim opravek imeti. Ni vam neznano, kacihi reči se mi lahko iznebimo. Prisiliti bi nas torej mogli, da bi mi potopli svoje brodovje v izhodnjem morji, kakor smo ga bili v črnem morji; utegnili bi požgati Kronstadt, celó Petrograd zapaliti, ali kaj potem? Ako smo bili celó Kremel zažgali, menite, da nam se bodo te kočice vpirale? Požiganje veste da je uže dobro znano Rusom, kterih ni treba opomi-

njati, da jim je iz moskovskega pogorišča začela doba nove slave in kreposti. Ako se začne vojna, bode razglas carja Aleksandra II. svojemu ljudstvu tak, kakoršen je bil carja Aleksandra I. 1812. leta, in tudi zdaj zopet obljubi car, da orožja ne dené iz rok, dokler bode zadnji sovražnik na ruskej zemlji.“ — To so ostre besede, ki pričajo, da Ruska še ni v strahu.

**Poljska.** Narodna vlada je razposlala razglas, v katerem oznanja, da ni dovoljna s pogodbami v poljskem vprašanji, ako se ne pripozná samostojnost in stare meje, ki so bile 1772. leta.

— Višnjovski je bil osnoval četo v Galiciji, od koder je jo peljal 28. dan julija na Volynsko, kjer je bil popolnoma razbit 4 milje od meje. Višnjovski sam je izginil. Bilo je vseh vkup 193 vojakov, izmed kterih je 30 ubitih, 76 pak se jih je vrnilo v Galicijo.

— Ni res, da bi narodna vlada bila oznanila razglas da v poljskih zadevah neče druge prenapredbe, nego na podlogi tistih mej, ki so bile 1772. leta.

— Glas je počil, da se ima 9. dan t. m. v Varšavi vneti vpor.

**Francoska.** „Memorial diplomatique“ pravi, da se bodo zapadne države imenovala zavezniške v odgovoru, kteri se pošlje ruskej vladi.

— Beremo, da cesar Napoleon hoče vojno, samo da čaka ugodnega časa.

**Španska.** Časnik „Diario de Barcelona“ piše, da so 23. dan julija v ulicah de la Tapineria zalótili čarodejko (coprnico), ko je duhove v strah prijemala. Gosposka je jo dala v ječo odpeljati. — Ta baba gotovo ni bila zdrave pameti, ali pa je ljudi goljufala, pa tudi ta gosposka je smešna, da še v 19. stoletji verjame, da so čarodejke! Pri nas kaj tacega samo še stare babe verjemó.

**Loterija 5. avgusta 1863.**

**Trst: 88. 28. 69. 13. 39.**

Dunaj 6. avgusta. — Nadavek (agio) srebru 10.75.

40]

[6

## Oznaniło.

Kdor hoče v svojej hiši zatreti podgane, miši, stenice in žoharje ali šurke (grile), naj pri meni kupi tiste povsod dobro znane strupenine, ktero napravlja g. Riesz Guttman na Ogerskem.

**Janez Tauzher,**

trgovec na vélicem trgu v Ljubljani,  
„pri plavej krogli.“

41]

[3

## Oznaniło.

Na znanje se daje vsem, da se bode od 27. dneva julija meseca letošnjega leta po sklepu upniškega odbora v konkursnem imetku Ferdinanda Luscherja prostovoljno prodajala velika zaloga drobnega blaga in raznih dišav (specerei) v prodalnici na kapucinskem predmestji na dunajskej cesti št. 79.

V Ljubljani 23. julija 1863.

Poravnavalni voditelj

**Dr. Jernej Zupanc.**